

Halina Gacowa

"Polemika Witkacego z recenzentami
"Pożegnania jesieni", Janusz Degler,
"Acta Universitatis Wratislaviensis"
nr 200, "Prace Literackie" XV,
Wrocław 1973 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 19/1 (59), 165

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) DEGLER Janusz: Polemika Witkacego z recenzentami "Pożegnania jesieni". "Acta Universitatis Wratislaviensis" nr 200, Prace Literackie XV, Wrocław 1973, s. 139-153.

Artykuł przedstawia poglądy krytyki oceniające debiut powieściowy S.I. Witkiewicza, "Pożegnania jesieni" (Warszawa 1927). Współcześnie piarżowi ukazało się osiem recenzji i kilka wzmianek. Recenzenci niechętnie odnieśli się do nowatorstwa prozy Witkacego, zwłaszcza w zakresie kompozycji tej "dekadenckiej" powieści. Pozytywnie ocenił ją jedynie Irzykowski. Witkacy polemizował z recenzentami w "Przedmowie autora" do wydanego w r. 1930 "Nienasywienia" oraz w odpowiedzi zatytułowanej "Powieść", tu po raz pierwszy ogłoszonej z rękopisu. Zarzucał im stosowanie kryteriów formalnych, traktowanych jako podstawowe narzędzie interpretacyjne, wobec powieści, w której forma jest tylko środkiem do przedstawienia wycinka realnej czy fantastycznej rzeczywistości.

BP/59/27

H.G.

(II) DOMAŃSKA Barbara: Niektóre aspekty zagadnienia czasowości w "Bramach rajy" Jerzego Andrzejewskiego. "Acta Universitatis Nicolai Copernici". Filologia Polska XI, z. 66, Toruń 1975, s. 111-122.

Analiza przepływu czasu i stosunku poszczególnych postaci do przeszłości, terażniejszości i przyszłości prowadzi autorkę do próby systematyzacji postaci powieściowych ze względu na ich postawę wobec tych zjawisk. Wyróżnia: 1) postaci nastawione na przyszłość (Ludwik, Spowiednik); 2) postaci raczej nastawione na terażniejszość (Maud, Blanka, Robert). Występowanie postaci typu pierwszego powoduje, że czytelnik odbiera "Bramy rajy" jako powieść stawiającą pytania egzystencjalne.

BP/59/28

J.K. - H.